

Καὶ ἀντὶ τὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν δρόμον του, ἐσταμάτησεν, ἔρριψε βλέμμα περιφρονήσεως ἐπὶ τῆς οἰκίας ἐκείνης καὶ ἀπεμακρύνθη διὰ παντός ἀπὸ γυναῖκα, τὴν ὁποίαν ἐνόμιζεν ἐγκληματίαν.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Ὁ Κλεωνίδης οὐδέποτε ἔμαθε τὸ δράμα ἐκεῖνο, ὅπερ διεδραματίσθη τοσοῦτον πλησίον του, καὶ ἔμεινεν ἐξ ἐκείνης τῆς ἐσπέρας ἐτι πλεον πεπεισμένος, ὅτι ὁ καλῆτερος τρόπος τοῦ νὰ ζήτωμεν εὐδαιμόνως μετὰ τῆς γυναικὸς μας, εἶναι νὰ συζευχθῶμεν γυναῖκα ἥτις δὲν μᾶς ἡγάπησεν.

Ἡ δὲ εὐμορφὸς καὶ γαλὴ Ἀσπασία ἀποφυγοῦσα τὸν δεινὸν ἐκεῖνον πειρασμόν, εὗρε τῶνόν τι πᾶσαν εὐτυχίαν εἰς τὴν πρὸς τὸν σύζυγόν της ἀφοσίωσιν καὶ πίστιν, καὶ ἐπρέσθευεν ἀδιστακτικῶς, παραινῶσα καὶ τὰς φίλας της, ὁσάκις ἐβλεπέ τινα αὐτῶν διανοομένην νὰ ἐγκαταλείψῃ ἢ ν' ἀπατήσῃ τὸν σύζυγόν της, ὅτι καλῆτερον καὶ ὁσιώτερον ΕΡΑΣΤΗΝ ἢ γυνὴ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ παρὰ τὸν ἴδιον ἐκυτῆς ΣΥΖΥΓΟΝ.

ΦΑΙΔΩΝ.

ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ.

ΠΕΡΙ ΑΒΥΣΣΙΝΙΑΣ.

Λύγῃσις δύο Γάλλων περιηγητῶν.

Ἀναχθέντες ἀπὸ Μασσαλίας κατὰ μῆνα Αὐγούστου, καὶ ἐν τῷ παράπλῳ χαίρετήσαντες μὲν τὴν νῆσον Κύρον, θαυμάσαντες δὲ τὴν καρποφορώτατην γῆν τῆς Σικελίας, καὶ ἀναπολήσαντες εἰς τὴν μνήμην τοὺς εὐγενεῖς ἵπποτας τῆς Μελίτης, καὶ τοὺς μύθους τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἀπέναντι τῆς Κρήτης, κατεπλεύσαμεν τέλος εἰς Ἀλεξάνδρειαν εἴκοσι ἡμέρας μετὰ τὴν ἀπὸ Γαλλίας ἀναχώρησίν μας.

Τὸ ὄνομα τῆς Ἀλεξανδρείας διεγείρει πληθὺν μεγάλων καὶ σεμνῶν ἀναμνήσεων. Ἠρόδωθεν ἡ πόλις αὕτη παρίσταται εἰς τὴν φαντασίαν ἐνδεδυμένη ὅλην τὴν γοητείαν τῆς ἀρχαίας λαμπρότητός της. Ἐπειδὴ ἡ παράδοσις παραβλέψασα εἶτι σκαιὸν καὶ βάνανσον ὑπάρχει ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου μόνῃ διέσωσε τὴν δόξαν ἥτις οὐίλβει καὶ ἐκθαμβοῖ τὰς ὀψεις. Ὅτι Ἀλέξανδρος ὁ μέγας ὑπῆρξε θεμελιωτὴς αὐτῆς, ὅτι οἱ Πτολεμαῖοι ἐβασίλευσαν ἐν αὐτῇ, ὅτι εἶδε τὸν Καίσαρα καὶ τὴν Κλεοπάτραν, ὅτι περιβόητος σχολὴ φιλοσοφίας ἤκμασεν ἐν αὐτῇ, ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἡρίσθησεν ἐν αὐτῇ πολλοὺς ἐπισκόπους ταῦτα εἶναι περίπου ὅσα ἡξυρόμεν καὶ ὅσα θέλομεν νὰ ἡξυρόμεν περὶ τῆς Ἀλεξανδρείας πρὸς τὸ ὥραϊον

μόνον πέφυκεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν νὰ συλλαμβάνῃ ἔρωτα. Ἀλλ' ἡ Ἀλεξάνδρεια σήμερον τί σώζει ἐκ τοῦ ἀρχαίου μεγαλείου της; οὐδ' ἔχως, οὐδὲ σκιάν! Εὐάριθμα τινα συντρίμματα ἀρχαίων μνημείων, αἱ λεγόμεναι βελόναι τῆς Κλεοπάτρας, ἡ στήλη τοῦ Πομπηίου ἵστανται ἐτι ὀρθὰ ἐν μέσῳ πεδιάδος ἀμμόδους, ὡς κατακόμβαι πληττόμεναι ἀπὸ τῆς θαλάσσης τὰ κύματα.

Μετὰ δίμηνον περίπου διατριβὴν ἀφήσαμεν τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ διανύσαντες ὅλην τὴν μακρὰν διώρυγα, τὴν ὁποίαν ἤνοιξεν ὁ Μεχμέτ Ἀλῆς ἐπονομάσας αὐτὴν Μαχμουτιὴν, ἔπειτα δὲ ἀναπλεύσαντες τὸν Νεῖλον, τὸν ἀκαλαρβέτην ποταμὸν, ἤλθομεν εἰς Κάϊρον, πόλιν ἐξόχως Ἀσιατικὴν, γείτονας ἔχουσαν τὰς Πυραμίδας.

Ἐπεσκέσθημεν τὰς ἀγνώστους χώρας τῆς Ἑρήμου Ἀραβίας, τῆς Ἀνω Αἰγύπτου, τῆς Νουβίας καὶ τοῦ Σενναάρ. Ἐπληρώσαμεν καὶ ἡμεῖς φόρον θαυμασμοῦ εἰς τὰ ἐκπληκτικὰ μνημεῖα τῶν ἑκατομυλίων Θεῶν ἅπερ ὁ χρόνος κύλασθη, περιεπλανήθημεν ἐν μέσῳ τῶν πολυαριθμῶν μαζῶν φυλῶν τῶν διατιωμένων μεταξὺ Νεῖλου καὶ Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ἱκανὸν χρόνον διετρίψαμεν εἰς τὴν Ταϊράν τὴν δικαίως ἐπικαλουμένην ὁ Λειμὼν τῆς Ἀραβίας. Τὴν δὲ 5 Ἰαννουαρίου 1845 εἴμεθα εἰς Τζεδδάν.

Ἐκεῖθεν ἐτοιμάσαντες τὰ πρὸς τὸν πλοῦν ἐπιτήδεα, ἐμβήκαμεν εἰς πλοῖον καὶ ἐπισκεφθέντες τοὺς διαφόρους λιμένας τῶν ἀνατολικῶν αἰγιαλῶν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, τὴν Γονφούδαν, τὴν Τζεζάν, τὴν νῆτον Κάμειρον καὶ τὴν Λοεῖαν, ἐφθάσαμεν εἰς Ὀδεϊδάν. Ἐκεῖ ἀφήσαμεν τὴν θάλασσαν θέλοντες νὰ εἰσχωρήσωμεν εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ Ἰεμέν. Διετρίψαμεν δὲ ἰδιαιτέρως εἰς Βεῖτ-Ελ-Φακί ἥτις χρησιμεύει ὡς ἀποθήκη τῶν καφρέδων τοῦ Ἰεμέν, καὶ εἰς Ζεβίδ τὴν κτισθεῖσαν ὑφ' ἐνὸς τῶν υἱῶν τοῦ Ἀρουν-ἄλ-Ρασχίδ, καὶ ἡτις ἦτο κοινὸν καταγώγιον καὶ διατριβῆ τῶν Μωαμεθανῶν σοφῶν. Ἐζητήσαμεν νὰ ἴδωμεν τὸν ἀρχηγόν των καὶ παρευρέθημεν εἰς μίαν συνέλευσιν τῶν σοφῶν τούτων Ἀράβων. Τοὺς διηγῆθημεν τὰ θαύματα τῆς Εὐρωπαϊκῆς βιομηχανίας, αὐτοὶ δὲ ἔμειναν κεχηνότες καὶ ἐκστατικοὶ νὰ ἀκούωσι τὰς προόδους τῆς ἐπιστήμης, ἐπειδὴ τὴν ἐνόμιζον στάσιμον πανταχοῦ ὡς παρ' αὐτοῖς. Ὅταν ἐσηκώθημεν ν' ἀναχωρήσωμεν μᾶς κατεφίλου τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας καὶ μᾶς προέπεμψαν ἕως ἔξω ἐπιφωνοῦντες Ἀλλάχ ἀκ μπάρ! Μέγας εἶναι ὁ Θεός. Οἱ σοφοὶ οὗτοι ἔχουσι μίαν πλουσίαν βιβλιοθήκην συγκειμένην ἀπὸ βιβλία Ἀραβικὰ ὅλα πολυτιμώτατα. Πέντε ἡμέρας μετὰ τὴν ἐξ Ὀδεϊδάν ἀναχώρησίν μας ἡμεθα εἰς Μόκαν. Ἡ πόλις αὕτη διαπρέπει διὰ τὴν χαρίεσσαν κατασκευὴν τῶν οἰκῶν καὶ τσαμίων της.

Μετὰ ταῦτα ἐναυλώσαμεν ἀκάτιον ἀναχωροῦν εἰς Μασσαούχ καὶ τὴν πρώτην Ἀπριλίῳ ἐκάμαμεν πανία. Μολονότι δὲ τὸ πηδάλιον τοῦ ἀγεφυρώτου πλοίου μας ἐθρυμματίσθη ἀπὸ τὴν βίαν τοῦ ἀνέμου, ἐφθάσαμεν αἰσίως εἰς τὴν νῆσον Μασσαούχ τὸν μόνον τῆς Ἀβυσσινίας λιμένα. Ὁ Μεχμέτ Ἀλῆς ὅστις ἦτο κύριος ὅλων τῶν ἀκτῶν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ

πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς δυσμάς· ἀντεπροσωπεύετο εἰς Μασσαουάχ ἀπὸ ἐνᾶ Μαμελοῦκον ὀνόματι Χατσάν, καὶ τίτλον φέροντα καίμακάμου ἢ τοποτηρητοῦ. Ὁ διοικητὴς οὗτος, χάρις εἰς τὸ ὅποιον ἐφέραμεν φερμά- νιον τοῦ Πατσᾶ τῆς Αἰγύπτου, μᾶς ὑπεδέχθη μὲ με- γάλην περιποίησιν.

Ἐνομίσαμεν ἔργον προνοίας ν' ἀφήσωμεν εἰς τὴν νῆσον ἓν μέρος τῶν πραγμάτων μας. Μετὰ ταῦτα ἀπέβημεν εἰς τὸ χωρίον Ἀρκέκον κτισμένον ἐπὶ τῆς Ἀφρικανῆς περαλίας, καὶ διὰ τῆς κοιλάδος Χιλλόης προέβημεν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς χώρας μὴ φέροντες μετ' ἡμῶν ἄλ- λο εἰμὴ τὰ ὅπλα μας, ἐν ὠρολόγιον, μίαν ναυτικὴν πυξίδα καὶ τινα τέχνης Εὐρωπαϊκῆς ἀντικείμενα, δῶρα διὰ τοὺς βασιλεῖς τῆς Ἀβυσσινίας.

Δὲν ἠθελήσαμεν ν' ἀκολοθησώμεν τὰ ἔγνη τῶν εὐα- ριθμῶν περιηγητῶν ὅσοι πρὸ ἡμῶν ἦλθον εἰς τοὺς τό- πους τούτους, ἀλλ' ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐκτείνωμεν, εἰ δυ- νατόν, τὰ ὅρια τῶν γεωγραφικῶν γνώσεων ἐκλέξαμεν ἐπιτήδες τοὺς ὀλιγώτερον φοιτωμένους δρόμους, πα- ρουσιασθέντες δὲ εἰς λαοὺς ἡμιαγρίους πῶποτε μὴ ἰ- δόντας ἄνθρωπον λευκὸν εὗρομεν ὑποδεξίωσιν ἐνθου- σιώδη, παντοῦ προξενοῦντες θαυμασμόν καὶ εὐχαρί- στησιν. Πόσον ὠραία εἶναι ἡ λευκὴ ὄψις σας! μᾶς ἔλεγον οἱ Ἀβυσσῖνοι. Ἡμεῖς εἰμεθα μαῦροι, ἔχομεν τὸ δουλικὸν χρῶμα· ἡμεῖς ἀληθῶς ἐπλάσθημεν ἀπὸ πη- λόν. σεῖς δὲ οἱ λευκοὶ ἐδημιουργήθητε ἐξ ἄλλης τινος τιμωτέρας ὕλης, ἐπεὶδὴ ποῦ ὑπάρχει πηλὸς οὕτω κα- θαρὸς διὰ νὰ κατασκευασθῇ ἐξ αὐτοῦ σὰρξ τόσον ὡ- ραία; Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ ἄρχοντες τῆς χώρας ἐδείκνυνον τὸν αὐτὸν ἐνθουσιασμόν ὥς καὶ οἱ ὑπῆκοοί των ὥς ἐ- κείνοι θεωροῦσιν καὶ αὐτοὶ ἑαυτοὺς ἀνήκοντας εἰς φυλὴν ὑποδεεστέραν τῆς ἡμετέρας τῶν Εὐρωπαϊῶν, καὶ δοξάζουσιν ὅτι κατὰγονται ἀπὸ τὸν Χάμ, τὸν ὁ- ποῖον κατηράσθη ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

Διετρίψαμεν χρόνον τινα εἰς τὴν ἐπαρχίαν Τιγρὲ μίαν τῶν ἐπισημοτέρων τῆς Ἀβυσσινίας χωρῶν, ὅτε καὶ ἐσυνοδευσαμεν εἰς μίαν τοῦ ἐκστρατεῖαν τὸν βασι- λέα ὅστις συνέλαβε πρὸς ἡμᾶς θαυμαστὴν ἀγάπην. Οἱ πλείστοι τῶν στρατιωτῶν ὠπλισμένοι μὲ δόρατα καὶ ἀσπίδας δὲν ἦσαν συντεταγμένοι, ἀλλ' ἔκαμνον ἀ- τάκτους ἐπιδρομὰς. Κατελαφυραγώγουν δὲ καὶ ἔκαιον ὅλας τὰς πόλεις καὶ τὰς κώμας δι' ὧν διήρχοντο καὶ ἔσφαζον ἀνηλεῶς τοὺς ἀθλήους κατοίκους. Μετὰ πᾶ- σαν δὲ νίκην ὁ βασιλεὺς συνεκρότει συμπόσιον ὅπου ἐρίλευε δαφιλῶς τοὺς συνδαιτημόνας μὲ τεμάχῃ ὠμοῦ χρέατος βοείου· τότε οἱ ἀριστεύσαντες κατὰ τὴν μάχην εἶχον τὴν ἀδειαν νὰ μεθυσθῶσι δημοσίᾳ μὲ ὑδρόμελι καὶ οἶνον.

Οἱ Ἀβυσσῖνοι εἶναι χριστιανοί, καὶ μέλη τῆς Ἀνα- τολικῆς ἐκκλησίας. Εἰς ἐπίσκοπος Κόπτης στελλόμε- νος παρὰ τοῦ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας ἔχει τὴν ἀ- νωτάτην πνευματικὴν διεύθυνσιν τοῦ κλήρου. Οἱ ἐγ- χώριοι, δεισιδαίμονες ὥς πᾶς ἄγριος καὶ ἀμαθὴς λαὸς, ἀποδίδουσιν εἰς τοὺς ἱερεῖς των δύναμιν ὑπεράνθρωπον· πιστεύουσιν εἰς τὰ περίεργα καὶ τὰς μαγείας, καὶ πο- λὺ φοβοῦνται τὴν ἀπὸ τῶν γοήτων ἐπήρειαν. Ὅταν κα- ταληφθῇ τις ἀπὸ ἐπιληψίαν τὸν νομίζουσι θῦμα τοιαύ- της μαγείας· ἄλλοι δὲ φρονοῦσιν ὅτι ἔχει δαιμό-

νιον. Διὰ τοῦτο ἐξορίζουσι τοὺς τοιοῦτους ἢ μεταχει- ρίζονται φάρμακόν τι ὃχι πολὺ ἀνώδυνον· δέροντες αὐ- τοὺς ἀνηλεῶς καὶ νομίζοντες ταύτην θεραπείαν ἀρί- στην. Εἰς τὴν Ἀβυσσινίαν ὑπάρχουσι μοναστήρια καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Οἱ ἱερεῖς δύνανται νὰ ἐλθωσιν εἰς γάμον, οἱ μοναχοὶ ὄχι. Ἐπικρατεῖ δὲ καθ' ὅλην τὴν χώραν μεγάλη ἀκλασσία ἡθῶν οὐδένα χαλινὸν γνω- ρίζουσι οὐδ' αὐτὸν σχεδὸν τῆς συγγενείας. Τὸ πολί- τευμα τῶν Ἀβυσσινῶν εἶναι μοναρχία ἀπόλυτος. Τὸ παλαιὸν βασιλικὸν γένος ἐκπεπωκὸς σήμερον θέλει ὅ- τι κατὰγεται ἀπὸ τὸν Σαλωμῶντα διὰ τῆς βασιλεί- σης τῆς Σάβας Μακέδας. Οἱ δικασταὶ ἔχουσι μίαν μετάφρασιν τοῦ κώδικος τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ ταύτην συμβουλευόμενοι ὁσάκις δυσχερὲς τις περίστασις πα- ρουσιασθῇ. Οἱ νόμοι τῶν Ἀβυσσινῶν εἶναι δρακόντειοι τὴν ὠμότητα, καὶ ὅμως οἱ ἀνδρόφθοι δύνανται νὰ ἐξαγοράσωσι τὴν ζωὴν δίδοντας ὠρισμένον ποσὸν χρυ- μάτων. Ὑπάρχουν δὲ εἰς τὴν Ἀβυσσινίαν καὶ τόποι ἱεροί, ἅτιστα ὅπου οἱ κλέπται καὶ οἱ φονεῖς προσφύ- γοντες μένουσιν ἀκαταδίωκτοι. Στάσεις ἐμφύλιοι ταραττοῦσι συχνὰ τὸν δυστυχῆ αὐτὸν τόπον· ἐνότης κἄμμία δὲν ὑπάρχει· ἐνῷ δὲ ἡ γῆ εἶναι τόσον εὐφορὸς, οἱ ἐγγχώριοι εὐρίσκονται πολλαχὲς ἐκτεθειμένοι εἰς τὰ δεινὰ τοῦ λιμοῦ.

Ἀφοῦ οἱ στρατοὶ διελύθησαν κατὰ κώμας, διότι ἤγ- γιζεν ὁ χειμὼν, διέβημεν τὸν Τακαζὲν ὅστις μετὰ τὸν Κυανοῦν Νεῖλον εἶναι ἡ ἀξιολογωτάτη τῆς χώρας, συρρόθ' ὑδάτων, καὶ περιήλθομεν ἐφεξῆς τὴν ὀρεινὴν καὶ δυσχερέστερον Σεμέν, τὴν Οὐαγάραν τὴν ἔχουσαν ἄφθονα κτήνη καὶ νομάς, καθὼς καὶ τὴν χώραν τοῦ Βεγεμιδέρ ἣτις τρέφει ἀγαθοὺς ἵππους. Πέραν τῆς Σεμέν ὁ βόυς ἐπωλεῖτο πέντε δραχμάς, καὶ μὲ τὴν τιμὴν ἡ γόραζας ἑκατὸν πεντήκοντα ὄρνιθας.

Καταντήσαντες εἰς τοὺς τέρμονας τοῦ Βεγεμιδέρ διέβημεν τὸν ποταμὸν Βαχίλον, εἰς ὃν οὐδεὶς τῶν πε- ριηγητῶν ἐτόλμησε πρὸ ἡμῶν νὰ προσπελάσῃ, καὶ θαρσαλέως ἐπεφάνημεν εἰς τὰς ἀγρίας φυλάς τὰς διαι- τωμένας ἀναμῶν τοῦ ποταμοῦ τούτου καὶ τοῦ Οὐαχέτου ὅστις εἶναι ὁ ὄρος τοῦ βασιλείου Ἰράτ. Καί τοι δὲ γνωρίζοντες τοὺς κινδύνους ὅσοι μᾶς ἐπερίμενον δὲν κατωκνήσαμεν ποσῶς, ἐπεὶδὴ ἀπὸ Μασσαουάχ μέ- χρι τοῦ Βαχίλλου ἄλλο δὲν ἠκούομεν νὰ μᾶς λέγωσιν εἰμὴ τοῦτο· ὅτι ἂν τολμῶμεν νὰ προχωρήσωμεν ὥς τοὺς Γάλλους θέλομεν κινδυνεύσει, θέλουν μᾶς λη- στεύσει, μᾶς φονεύσει, μᾶς ἀκροτηριάσει. Ἐντού- τοις ἡμεῖς πεποϊθότες εἰς τὸν Πανάγαλον Θεὸν ὅστις ὥς καλὸς πατὴρ τοσάκις ἔσωσεν ἡμᾶς ἐκ τῶν κινδύ- νων, προσέβημεν μόνοι ἐν τῷ μέσῳ τῶν φοβερῶν ἐκεί- νων λαῶν.

Ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην ἡ πολλὴ πεποϊθότης ἔκαμεν νὰ τρέξωμεν τὸν περὶ τῶν ὄλων κίνδυνον. Χατσάν-Δου- λὸ, ὁ βάρβαρος ἀρχηγὸς μιᾶς τῶν φυλῶν ἐκείνων διέτα- ξε νὰ μᾶς ἐκδύσωσι τὰ φορέματά μας ἐπιρρίψας δὲ εἰς τὴν γυμνωσίαν μας ἄθλιον ῥάκος λινοῦν μᾶς κα- τεδίκασεν εἰς θάνατον. Ὁ ἰδορυφόρος αὐτοῦ μᾶς ἀ- πῆγαγον εἰς τὴν φυλακὴν, καλύβην τινα περικυ- κλωμένην μὲ περιτείχισμα. Εἰς δεσμοφύλαξ καὶ τρεῖς στρατιῶται ἐτάχθησαν νὰ μᾶς φυλάττωσιν. Ἐξ

ἡμέρας διήλθομεν ἐν τοιαύτῃ φοβερᾷ ἀγωνίᾳ ἀναμένοντες ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν τὸν θάνατον. Ἀλλ' ἡ σύζυγος τοῦ Χασσάν, Ζαλλισχ ἐμεσίτευσε πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ μᾶς ἐχαρίσθη ἡ ζωὴ. Μετὰ ἐξ ἡμέρας ἦλθον καὶ μᾶς ἀγγέειλαν ὅτι ἡμεθα ἐλευθεροί. Παρουσιάσθημεν τότε εἰς τὴν εὐεργέτιδα ἡμῶν διὰ τὴν εὐχαριστήσωμεν. Ἐκεῖνη δὲ μᾶς ἐνεχείρισε μόνη τὰ χειρόγραφα μας, τὸ μόνον πρᾶγμα ὑπερκατώρθωσε νὰ πείσῃ τὸν Χασσάν νὰ μᾶς ἐπιστρέψῃ.

Ἀντὶ ὅμως νὰ μικροψυχῶμεν δι' ὅσα ἐπαθόμεν ἐξηκολουθήσαμεν τὸν δρόμον μας, βέβαιον ὄντες τοῦ λοιποῦ ὅτι τὰ ὁποῖα ἐφοροῦμεν ῥάχη δὲν ἤθελον διεγείρει κανενὸς θνητοῦ τὴν πλεονεξίαν.

Μετ' ὀλίγον ἐφθάσαμεν τὸν ποταμὸν Οὐαχέτ, διαβάντες δὲ πέραν ὠδεύσαμεν πρὸς τὰ ὑπερκείμενα τοῦ ποταμοῦ ὄρη· εἰς τὰς κορυφὰς αὐτῶν εὗρομεν ἕνα φιλόξενον ἡγεμόνα ὅστις ἐδείξε πολὺν πρὸς τὰ δεινὰ μας οἶκτον καὶ ἀνεκούρισεν αὐτὰ τὸ κατὰ δύναμιν. Οἱ Γάλλοι, αἱ ἄγριαι φυλαὶ τὰς ὁποίας εἰχομεν διαβῆ, ἐπέσβευσον τὸν Μωαμεθανισμόν, ἥδη δὲ εὐρισκόμεθα ἐν μέσῳ φυλῆς Χριστιανικῆς, εἰς τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰράκ.

Ἐπεσκέσθημεν τὰς ἐπαρχίας τῆς χώρας ταύτης, τὴν Ἀννα Μαρίαν, τὸ Τεγουλέτον κ.τ.λ. Εἰς Ἀγολαλὴν κατελύσαμεν παρὰ τινὶ βασιλεῖ ὀνόματι Σαλέ-Σελασσί, καὶ μετέβημεν μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν πρωτεύουσάν του τὸ Ἀγκυβέρ, ἧτις κεῖται μεταξὺ τῆς 9ης καὶ 8ης μοίρας τοῦ βορείου πλάτους. Εὐρισκόμεθα δὲ τότε εἰς τὸ βασιλεῖον τοῦ Χόα. Ἀρῶν διετρίψαμεν χρόνον τινα ἐζητήσαμεν παρὰ τοῦ βασιλέως τὴν ἀδειαν ν' ἀπελθωμεν· ἀλλ' εἰχομεν τὴν κακὴν τύχην ν' ἀρῶσμεν πολὺ εἰς τὸν βασιλέα, ὥστε δὲν ἤθελε νὰ μᾶς ἀφήσῃ νὰ φύγωμεν. Πι περιποιήσεις δὲν μετεχειρίσθη διὰ νὰ μᾶς πείσῃ νὰ λησμονήσωμεν τὴν Γαλίαν! Πλὴν ὅλα ἀπέβησαν μάταια· ἐπειδὴ ἡ Γαλία ἀπὸ τὸ Ἀγκοβέρ βλεπομένη μᾶς ἐφαίνετο ἐν ὥριον-τέρᾳ καὶ θελκτικωτέρᾳ.

Ὁ Σαλέ-Σελασσί εἶναι τεσσαρακοντούτης περίπου τὴν ἡλικίαν, εὐρωστος τὴν κρατίν, στιβαρὸς τὸ σῶμα, καὶ ὅμως ἡ ἐπίδερμις τῶν χειρῶν καὶ ποδῶν αὐτοῦ εἶχεν ἀδρότητα πολλὰ σπανίαν εἰς τὴν Ἀβυσσινίαν. Πειπυσμένος ὡς πάντες οἱ Ἀσιανοὶ ὅτι οἱ Εὐρωπαῖοι ἔχουν τὸ χάρισμα νὰ ᾔναι κάτοχοι πάσης τέχνης καὶ ἐπιστήμης, ἐθαύμαζεν ὅτε τὸν ἐλέγομεν ὅτι δὲν δυνάμεθα εἰς τίποτε νὰ τῷ γίνωμεν χρήσιμοι, καὶ ἀμφίβαλλε περὶ τῆς εἰλικρινείας τῶν λόγων μας.

Ὁ βασιλεὺς οὗτος εὐρίσκει μεταξὺ τῶν πολεμικῶν ἔργων τοῦ καιρὸν νὰ ἐνασχολῇται περὶ τὰς βιομηχανικὰς τέχνας τῶν ὁποίων εἶναι θερμὸς θιασώτης. Τὸ παλάτιόν του εἶναι ἐντὸς πλήρης ὑψαντῶν, τορνευτῶν, οἰκοδόμων καὶ τεχνιτῶν οἵτινες κατασκευάζουσι πυρίτιδα, ἢ διορθόνουσιν τὰ ὅπλα, ἢ τορνεύουσι καὶ ἐργάζονται τὸν χρυσόν, τὸν ἄργυρον καὶ τὸν ἐλέφαντα. Ἐξέρχονται δὲ ἐκ τῶν ἐργαστηρίων τούτων ὑψάσματα ὠραῖα, ξίφη, ἀσπίδες καὶ ἄλλα σκεύη πολεμικά. Καὶ ἡ θεραπεία αὐτῇ τοῦ βασιλέως συνίσταται τὸ πλεῖστον ἀπὸ τοιούτους τεχνίτας, πρὸς οὓς ἀπονέμει τὴν μεγίστην τιμὴν καὶ εὐνοίαν.

Τόμος Γ'. Φυλ. 65.

Ὁ Σαλέ-Σελασσί εἶχε πάντοτε αὐτὴν τὴν ὑποψίαν ὅτι ἦτον ἀδύνατον νὰ μὴ κατείχομεν μεγάλα μυστήρια περὶ τὰς μηχανικὰς τέχνας· ἐπιθυμῶν νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀλήθειαν μᾶς παρεκάλεσε μίαν τῶν ἡμερῶν νὰ τὸν συνοδεύσωμεν, καὶ μᾶς περιήγησεν ὁ ἴδιος εἰς τὰ πλεῖστα τῶν ἐντὸς τοῦ παλατίου τοῦ ἐργαστηρίων. Ὅταν εἰσπρόχόμεθα εἰς αὐτὰ οἱ τεχνίται αἵτινες ἐργάζονται καθήμενοι, ἀνίσταντο ἀπὸ σέβας, ὁ δὲ βασιλεὺς μᾶς ἐδείκνυε τὰ ἔργα τῶν. Πανοῦργος ὡς τὸν ἀρχαῖον Ὀδυσσεύα ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἠλπίζεν ὅτι πρὸς τὴν θέαν τῶν τεχνουργημάτων ἠέλομεν παραχθῆ καὶ λύσει τὴν ἐχεμύθειαν· ἀλλ' ἡμεῖς συναντιλήπτορα ἔχοντες τὴν ἀγνοίαν, ἡμεθα ἐνταυτῷ καὶ φρονιμώτεροι τοῦ Ἀχιλλέως, ὥστε αἱ ἀπόπειραι τοῦ Σαλλέ-Σελασσί ὅλα ἀπέβησαν εἰς μάτην.

Βλέπων ὁ βασιλεὺς ὅτι τίποτε ἀπ' ἡμᾶς δὲν εἶχε νὰ κερδῇ καὶ ὅτι πάντοτε ἀνιστάμεθα ἐπιμόνως εἰς τὰς ὁρέξεις του ἀπεφάσισε πλέον νὰ μᾶς ἀφήσῃ ἐλευθέρους· ἐπειδὴ ἦτο φύσει ἀγαθὸς καὶ δὲν ἐσκόπευε ποτὲ μετὰ τὴν βίαν νὰ μᾶς κρατήσῃ.

Ἀνεχώρησαμεν λοιπὸν ἀπὸ Χόαν καὶ διευθυνόμενοι πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ ἀφήσαμεν ὀπίσω τοὺς ἡμέρους τὰ ἦθη Γαλλο-Βορένας οἵτινες χωρίζονται ἀπὸ τὸ Γοζάμ ὑπὸ τοῦ Νείλου ποταμοῦ, διέβημεν κολυμβῶντες τὸν βρύοντα κροκοδείλων καὶ ἵπποποτάμων ποταμὸν καὶ διήλθομεν βραδυποροῦντες τὸ Γοζάμ χώραν ἀξιόλογον διὰ τὴν εὐφορίαν τῆς γῆς καὶ τὸ κάλλος τῶν γυναικῶν τῆς. Διαπλεύσαντες δὲ καὶ αὐτὴν τὸν Νεῖλον εἰσῆλθομεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Βεγεγνέδερ. Ἐκεῖθεν μετέβημεν εἰς Μασσαουάχ, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς Τζε-δά καὶ Κάϊρον καὶ Ἀλεξάνδρειαν.

Ο ΘΕΟΣ ΒΕΡΓΑΣ.

—ο—

Εἰς φίλος μου Ματθαλιώτης Λαυδοβίκος Βέργας τ' ὄνομα ἔπλεε χάριν περηγήσεως καὶ ἐμπορίας εἰς τὴν Σουμάτραν ἐπὶ τῆς ὠραίας Ἐραβλίδος· οἱ τρεῖς ἱστοὶ τῆς νῆος ὑφούντο ὡς τρεῖς ὀδελίσκοι· ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἧτις ἐπαρουσίαζε τότε ἐντελὴ καὶ φρικτὴν γαλήνην. Παράδοξον πρᾶγμα αὐτὴ ἡ θάλασσα! ἀπαίσιος καὶ τρομερὰ καὶ ὅταν ἀναπαύεται· ἀπαίσιος ἀκόμη καὶ τρομερὰ καὶ ὅταν ἀγρίως συνταράσσεται. Ἡ θάλασσα λοιπὸν ἦτο τότε λεῖα ὡς κάτοπτρον ὑπὸ τὴν τροπιδὰ τῆς Ἐραβλίδος καὶ οἱ ναῦται δάκνοντες ἀπὸ ἀγανάκτησιν τὰς χεῖρας ἔλεγον· τί τρομερὰ γαλήνη! Ἡ Ἐραβλὶς ἐν τούτοις ἱστατο ὑπερῆφανος καὶ ἀκίνητος.

Τὰ δίπυρα, ἀλατιμμένα κρέατα, αἱ ὀρνίθες, ἡ κοκολάτα καὶ ἐν γενεῇ ὅλη αὐτὴ ἡ ὀλικὴ προμήθεια τοῦ πεινῶντος ναυτοῦ εἶχον ἔκλειψαι. Καὶ ἡ ἐορτὴ τῆς ἀναλήψεως ἐξημέρομεν ἥδη. Πῶς νὰ πανηγυρίσωμεν νηστικοὶ τὴν ἐορτὴν ταύτην; Μάτην διέτρεξαν ἐρευνῶντες ὅλας τὰς γωνίας τῆς Ἐραβλίδος· παντοῦ ἐλ-λειψίς καὶ πείνα.